

KAZIM KARABEKİR EĞİTİM FAKÜLTESİ
Kazım Karabekir Faculty of Education

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ / ATATÜRK UNIVERSITY

KÂZIM KARABEKİR EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ
JOURNAL OF KÂZIM KARABEKİR EDUCATION FACULTY

Araştırma Makalesi

Doi: 10.33418/ataunikkefd.861768

NARSİSİZMİN İLETİŞİM BECERİLERİNE ETKİSİ: ÖZGÜVENİN ARACI ROLÜ

THE EFFECT OF NARCISSISM ON COMMUNICATION SKILLS: THE MEDIATOR ROLE OF SELF-CONFIDENCE

Fatmanur ÇİMEN

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, Konya, Türkiye
cimenfatmanur11@gmail.com ORCID ID: 0000-0001-6068-430X

Tolga SEKİ

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, Konya, Türkiye
tlg.seki@gmail.com ORCID ID: 0000-0001-5594-0786

Bülent DİLMAÇ

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, Konya, Türkiye
bulentdilmac@gmail.com ORCID ID: 0000-0001-5753-9355

Başvuru Tarihi: 15.01.2021   Yayına Kabul Tarihi: 01.04.2021   Yayınlanma Tarihi: 30.06.2021

Atıf/Citation: Çimen, F., Seki, T. & Dilmaç, B. (2021). Narsisizmin iletişim becerilerine etkisi: özgüvenin aracı rolü. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42, 148-163. Doi: 10.33418/ataunikkefd.861768

Öz

Araştırmada narsisizmin iletişim becerisi üzerinde etkisi ve bu etkide özgüvenin aracı rolünün incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya Türkiye'nin farklı bölgelerinden 502 kişi katılmıştır. Katılımcıların 330'u kadın, 172'si erkektir. Araştırmada kişisel bilgi formu, narsistik kişilik envanteri, iletişim becerileri ölçeği ve özgüven ölçeği kullanılmıştır. Veriler tanımlayıcı istatistikler, korelasyon, güvenilirlik analizi ve yapısal eşitlik modeli kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizi iki aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk olarak narsisizmin

Çimen, F., Seki, T. & Dilmaç, B. (2021). Narsisizmin iletişim becerilerine etkisi: özgüvenin aracı rolü. 148-163.

İletişim becerisi üzerindeki etkisi incelenmiştir ve pozitif etki görülmüştür. Ancak modele özgüvenin dâhil edilmesi ile narsisizmin iletişim becerisi üzerindeki etkisinin anlamsız olduğu görülmüştür. Modelde narsisizmin iletişim becerisi üzerinde doğrudan etkisinin bulunmadığı, narsisizmin özgüveni etkilediği, özgüvenin de iletişim becerilerini etkilediği ve özgüvenin tam aracı bir rol üstlendiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Narsisizm, İletişim Becerisi, Özgüven

Abstract

The aim of the study was to examine the effect of narcissism on communication skills and the role of self-confidence in this effect. For this purpose, the correlational survey design was used in the research. 502 people from different regions of Turkey participated in the study. Of the participants, 330 were women and 172 were men. Personal data form, narcissistic personality inventory, communication skills scale, and self-confidence scale were used in the research. The data were analyzed using descriptive statistics, correlation, reliability analysis, and the structural equation modelling. Analysis of the data was carried out in two stages. First, the effect of narcissism on communication skills was studied and it was found there was a significant positive effect. But with the inclusion of self-confidence in the model, there was no significant effect of narcissism on communication skills. In the model, it was observed that narcissism does not have a direct effect on the communication skills while narcissism affects self-confidence; also, self-confidence affects communication skills, and self-confidence has a mediator role.

Keywords: Narcissism, communication skills, self-confidence

GİRİŞ

İnsan sosyal bir canlıdır ve bu nedenle yaşamını içine bulunduğu toplumun parçası olarak sürdürür. Herhangi bir nedenden dolayı toplumdan uzak kalsa bile, bir süre sonra tekrar iletişim kurma ihtiyacı hisseder. Bu ihtiyacı bazen hayali varlıklar, hayvanlar veya cansız nesnelere de karşılayabilir. Bu bağlamda insanların farklı yollarla da olsa duygularını, düşüncelerini, ihtiyaçlarını fikirlerini, hayallerini paylaşması ve iletişim kurması zorunlu bir ihtiyaçtır (Maden & Durukan, 2010).

Sperber ve Wilson (1987) iletişimi birbiriyle alakalı iki birim arasında oluşan mesaj alışveriş süreci olarak tanımlanmıştır. Çetinkanat (1998)' a göre ise iletişim, alıcıda duygu, davranış, tutum değişimi sağlamak, alıcıyla ortak paydada buluşmak için karşılıklı olarak kurulan bir etkileşim sürecidir. Sağlıklı bir iletişimin kurulması için insanların birtakım becerilere sahip olması gerekir. Bunlar gönderilen mesajların doğru kodlanıp karşıya iletilmesini sağlayan, etkili dinleme ve tepki verme becerileri olarak da tanımlanan iletişim becerileridir (Deniz, 2003). İletişim becerileri bireyin çevresini anlamasını ve etkili davranış değişikliği kazanmasını sağlayan en önemli etkenlerden biri olduğu bildirilmektedir (Çetinkaya & Alparslan, 2011). Bu becerilerden bazıları, karşıdaki bireye uygun sorular yöneltilme, konuşmayı özetleme, konuşmayı farklı ifadelerle tekrar etme, duygu ve düşünce yansıtması yapabilme, empati kurabilme olarak sıralanabilir.

Literatürde başarılı bir iletişim için özgüvenin anahtar bir role sahip olduğu ifade edilmektedir (Karadoğan Doruk, 2012). Özgüven özellikle bireysel kültüre sahip toplumlarda ayırt edici bir özelliğidir ve bireyin yetişkinliğe geçişinin önemli bir göstergesi olarak kabul edilmektedir (Gelfand & Triandis, 1998). Özgüven, bireyin kendine güvenme ve bireysel ihtiyaçlarını karşılama kapasitesi olarak tanımlanmaktadır (Schaumburg & Flynn, 2017). Gün ve Saim (2019)'a göre ise özgüven, her yaptığı işte başarıya ulaşmak değil başarıya ulaşma sürecinde ayağı kayıp düştüğünde tekrar ayağa kalkabilme yetkinliği ve inancıdır.

Lindenfield (1997), özgüveni oluşturan bileşenleri iç ve dış olmak üzere iki başlıkta açıklamıştır. Buna göre, içözgüveni olan bireyler kendini tanır, kendini sever, kendine hedefler koyar ve pozitif düşünceye sahiplerdir. Dışözgüveni olan bireyler ise duygu kontrolüne, iletişim becerisine sahiptir ve kendini iyi anlatabilirler.

İnsanlar doğası gereği güçlü, başarılı, yetkinliklere sahip, toplumda saygı gösterilen ve takdir edilen kişi olmak ister (Karabekiroğlu, 2017). Ancak araştırmalar düşük özgüvenin yetersizlik duygusu (Doğru, 2017), sosyal anksiyete (Parçal, 2018) ve düşük benlik saygısına (Erpalabıyık, 2018) neden olduğunu göstermektedir. Düşük özgüven kişilerarası iletişimi ve ilişkileri de etkileyen önemli bir unsurdur. Kendine güveni olmayan birey sosyal ortama girdiğinde ve özgüvenli bireylerle karşılaştığında kendini geri çeker ve ortamdan uzaklaşmaya çalışır (Kasatura, 1998). Buna paralel şekilde Bilgin (2011) ve Aksoy (2019) araştırmalarda yüksek özgüvene sahip bireylerin daha iyi iletişim kurabildiklerini bildirmişlerdir.

Özgüven literatürde olumlu bir kişilik özelliği olarak değerlendirilmektedir. Ancak özsaygı ve narsisizm yüksek özgüvenle karıştırılabilmektedir. Özsaygıyı yükseltme çalışmaları dolaylı olarak narsisizmi de yükseltmektedir. Yapılan çalışmalar narsistik yönelimi yüksek olan bireylerde özsaygı ve özgüvenin de yüksek çıktığını göstermiştir (Twenge & Campbell, 2010). Narsisizm görkemli ve şişirilmiş benlik algısına işaret eder (Campbell & Buffardi, 2008). Narsist kişiler kendi algıladığı büyüklüğünü, yetki ve gücünü sürekli olarak doğrulamak ister (Gebauer vd., 2012). Yapılan araştırmalarda narsistiklerin zekalarını (Paulhus & Harms, 2004), benliklerini (Gosling vd., 1998) kariyer başarılarını (Hirschi & Jaensch, 2015), yaratıcılıklarını (Goncalo vd., 2010) abartarak gösterdiklerini bildirmiştir (Gebauer vd., 2012).

Narsisizm normal ve patolojik olarak iki grupta incelenmiştir. Normal narsisizm olumlu benlik saygısını sürdürmekte makul ve ölçülü bir kapasitedir. Bireyin kişisel niteliklerini gerçekçi değerlendirmesini, başkalarıyla empati kurabilme becerileri gerektirir. Aksine patolojik narsisizm ise, bireyin kendisine yönelik hayal kırıklıkları, tehditlerle başa çıkması için uyumsuz olan stratejileri içerir (Pincus & Lukowitsky, 2010). Patolojik narsist kişiler başkalarıyla olan ilişkilerine zarar vermek pahasına kendilerini yüceltmek için büyük çaba gösterirler (Rhodewalt & Morf, 2001). Başkalarıyla ilişkilerinde diğerini yok sayarlar, empati eksikliği yaşar (Watson vd., 1984) bu nedenle de kişiler arası ilişkilerde sorun yaşarlar (Rasmussen & Kealy, 2011). Literatürde narsisizmin büyüklenmeci ve kırılğan yönleri üzerinde durulmuş, narsist kişilerin kurdukları ilişkilerdeki başkaları tarafından sevimsiz ve uyumsuz olarak algılanan davranışları üzerinde durulmuştur. Bununla birlikte narsistik kişi de sosyal ilişkilere karşı duyarsızdır (Lamkin & Clifton, 2014). Kırılğan narsisizme sahip bireyler sosyal ilişkilerinde diğerine karşı soğuk, düşük benlik saygısına sahip içe dönük ve bireycidirler. Büyüklenmeci narsisizmde ise bireyler sosyal ilişkilerinde dışadönük, yüksek benlik saygısına sahip, otoriter, baskıcı ve kindardırlar (Buss & Chiodo, 1991; Eldoğan, 2016; Krizan & Johar, 2012; Miller vd., 2013; Ogrodiczuk vd., 2009; Pincus vd., 2009).

Narsisizmin iletişimsel özellikleri incelenmiş ve narsistik eğilimleri olanların hem aktif hem de pasif stratejiler kullanarak sohbeti kontrol etme eğiliminde oldukları görülmüştür (Vangelisti vd., 1990). Bununla birlikte narsistik kişilerin davranış özelliklerinin ve bunların iletişim becerilerine olan etkisini ortaya koyan bir çalışma bulunmamaktadır. Ancak literatürde narsisizm ve iletişim becerisinin özgüven ile ilişkili kavramlar oldukları bildirilmiştir (Twenge & Campbell, 2010). Bundan hareketle

yapılan çalışmada narsisizmin iletişim becerisine olan etkisi ve bu etkide özgüvenin aracı rolü incelenmiştir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırmada narsisizmin iletişim becerisi üzerinde etkisi ve bu etkide özgüvenin aracı rolünün incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmaya Türkiye'nin farklı bölgelerinden 502 kişi katılmıştır. Katılımcıların 330'u kadın (%65.7), 172'si erkektir (%34.3). Katılımcıların yaşları incelendiğinde 18-24 yaş arasında 230 (%45.8), 25-34 yaş arasında 151 (%30.1), 35-44 yaş arasında 70 (%13.9), 45 yaş ve üzeri 51 (%10.2) kişi bulunmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Bu form katılımcıların özelliklerini (cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu) belirleyebilmek için araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır.

Narsistik Kişilik Envanteri: Ölçek narsistik kişilik özelliklerini ölçmek amacıyla Atay (2009) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 16 madde ve altı alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğe ait alt boyutlar üstünlük, teşhircilik, kendine yeterlik, sömürücülük, otorite ve hak etme olarak sıralanmaktadır. Bu Faktörlerin toplam varyansı açıklama oranı % 60.8'dir. Ölçeğin güvenilirlik analizi iki farklı örnekleme gerçekleştirilmiş olup Cronbach Alfa değeri .57 ve .63 bulunmuştur (Atay, 2009). Yapılan çalışmada ölçeğe ait Cronbach Alfa değeri .70 olarak elde edilmiştir.

İletişim Becerileri Ölçeği: Ölçek iletişim becerilerini ölçmek amacıyla Korkut Owen ve Demirbaş Çelik (2018) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 25 maddede beş alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğe ait alt boyutlar temel beceriler ve kendini ifade etme, iletişime özen gösterme, ilişki kurmaya isteklilik, etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim ve iletişim ilkelerine uyma olarak sıralanmaktadır. Bu faktörlerin toplam varyansı açıklama oranı % 71.93'tür. Ölçeğin alt boyutlarına ait Cronbach Alfa katsayıları .65 ile .95 arasında değişmekte olup ölçeğin geneli için .94 olarak elde edilmiştir. Yapılan çalışmada ölçeğe ait Cronbach Alfa değeri .91 olarak elde edilmiştir.

Özgüven Ölçeği: Ölçek bireylerin özgüven düzeyini ölçmek amacıyla Akın (2007) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 33 maddede iki alt boyuttan oluşmaktadır. Bu Faktörlerin toplam varyansı açıklama oranı % 43.6'dır. Ölçeğin Cronbach Alfa değeri iç öz güven için .83, dış özgüven için .85 ve ölçeğin geneli için .83 olarak elde edilmiştir. Test-tekrar test güvenilirlik katsayıları iç öz güven için .97, dış özgüven için .87 ve ölçeğin geneli için .94 bulunmuştur. Yapılan çalışmada ölçeğe ait Cronbach Alfa değeri .92 olarak elde edilmiştir.

Süreç

Araştırmaya başlamadan önce Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan etik onay alınmıştır (13/11/2020, No:2020/88). Koronavirüs salgınının devam etmesi nedeni ile veriler Aralık 2020 içinde online olarak toplanmıştır. Aydınlatılmış onam formu çalışmanın ilk sayfasında verilerle katılımcıların elektronik olarak onayı alınmıştır. Demografik bilgi formu ve ölçekler Google Forms' da online olarak uygulanmıştır. Formun linki e-mail, sosyal medya (WhatsApp, Facebook) ve diğer online veri yayma platformları aracılığı ile katılımcılara ulaştırılmıştır. Ayrıca, kartopu örneklem yöntemi de kullanılarak katılımcıların formu çevresindeki kişiler ile paylaşması istenmiştir. Araştırma 18 yaş üzeri gönüllü katılımcılar üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Çalışmada ilk olarak kayıp veri analizi yapılmıştır. Frekans, yüzdelik, standart sapma, ortalama, korelasyon ve Cronbach Alfa değerlerinin hesaplanması için SPSS paket programı kullanılmıştır. Değişkenler arası doğrudan ve dolaylı etki AMOS programı ile gerçekleştirilmiştir. Modelin uyum iyiliğine yönelik kriterler için $\chi^2 / df < 5$; RMSEA, SRMR < 0.08 ; NFI, GFI, CFI, TLI > 0.90 ölçütleri kullanılmıştır (Byrne, 2010; Kline, 2001).

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde öncelikle narsisizm, iletişim becerileri ve özgüven değişkenlerine ait tanımlayıcı istatistikler ve korelasyon sonuçları verilmiş ardından; bu değişkenler arasındaki doğrudan ve dolaylı etkiler yapısal eşitlik modeli ile test edilmiştir.

Tanımlayıcı İstatistikler ve Korelasyon Sonuçları

Ortalama, standart sapma, çarpıklık ve basıklık değerleri ile Cronbach Alfa katsayıları ve korelasyon değerleri Tablo 1'de verilmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin normal aralıklarda olduğu görülmüştür ($-1.96 < x < 1.96$). Tüm Cronbach Alfa katsayılarının yeterli olduğu görülmüştür. Narsisim ile iletişim becerileri ($r = 0.12$, $p < .001$) arasında ve narsisim ile özgüven ($r = 0.22$, $p < .001$) arasında zayıf düzeyde pozitif, özgüven ile iletişim becerileri ($r = 0.44$, $p < .001$) arasında güçlü düzeyde pozitif ilişki bulunmuştur.

Tablo 1.

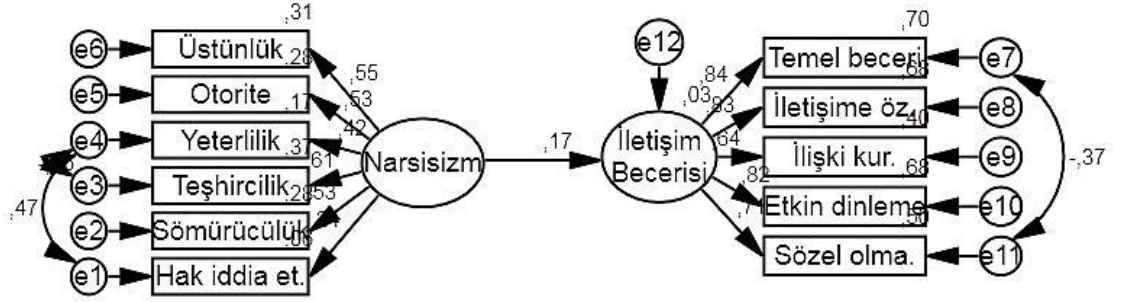
Tanımlayıcı İstatistikler, Güvenirlik Değerleri ve Korelasyon Sonuçları

	α	M	SS	Çarp.	Bas.	1	2	3
1. Narsisim	.70	4.71	2.91	.62	-.07	-		
2. İletişim Becerisi	.91	104.86	12.42	-.48	-.28	.12**	-	
3. Özgüven	.92	134.39	16.76	-.40	-.31	.22**	.69**	-

** $p < .01$

Yapısal Eşitlik Modellemesi

Narsisizmin iletişim becerisi üzerindeki etkisinde özgüvenin aracı rolü Baron ve Kenny (1986) tarafından önerilen iki ayrı yapısal model ile test edilmiştir. Önceli olarak bağımsız değişkenin (narsisizm) bağımlı değişken (iletişim becerisi) üzerindeki doğrudan etkisi incelenmiştir. Daha sonra oluşturulan modele aracı değişken (özgüven) dâhil edilerek bağımsız değişkenin (narsisizm) bağımlı değişken (iletişim becerisi) üzerindeki etkisinin değişimi incelenmiştir.

Şekil 1. Narsisizm ve iletişim becerisi arasında kurulan yapısal eşitlik modeli

Narsisizmin iletişim becerisi üzerindeki etkisi eşitlik modeli ile test edildi. Test edilen modelde narsisizmin iletişim becerisini etkilediği görülmektedir. Oluşturulan model Şekil 1 de gösterilmiştir. Yapısal model sonucunda verilerin kabul edilebilir ve iyi uyum gösterdiği ($\chi^2/sd= 3.93$, GFI= 0.94; CFI= 0.93; NFI= 0.91; TLI= 0.91; SRMR= 0.06; RMSEA= 0.07) bulunmuştur (Byrne, 2010; Kline, 2011). Narsisizmin iletişim becerisi üzerindeki etkisine ait standardize edilmiş beta, standart hata ve anlamlılık değerleri Tablo 2’de gösterilmiştir.

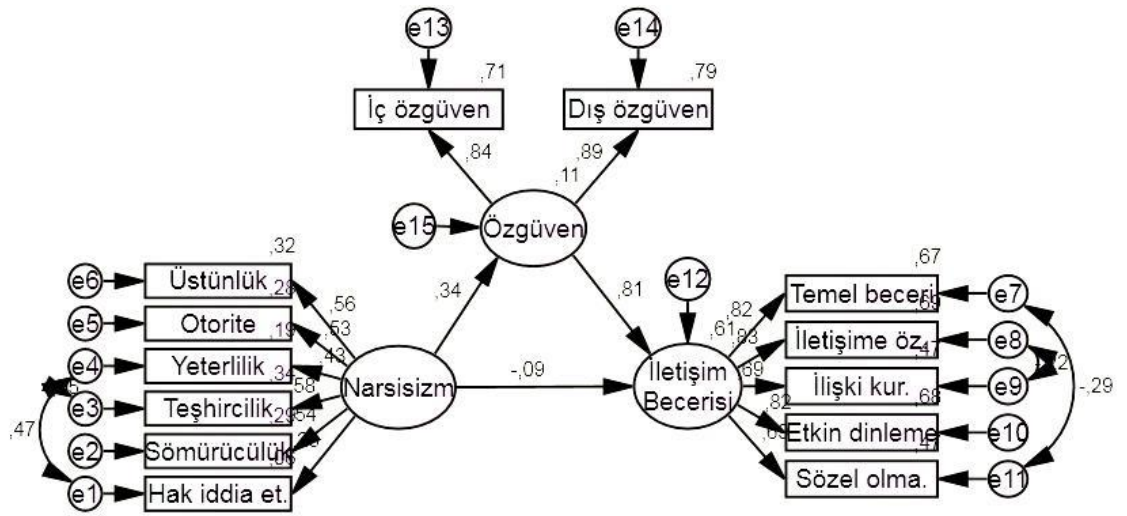
Tablo 2.

Narsisizmin ile İletişim Becerisi Arasındaki Yol Analizi

Yol	Standardize β	SE	p
Narsisizm → İletişim Becerisi	0.17	0.06	0.00*

** $p < .01$

Araştırmada ikinci olarak narsisizmin iletişim becerisi üzerinde doğrudan etkisi ve özgüven üzerinden dolaylı etkisi incelenmiştir. Modelde narsisizm bağımsız değişken, iletişim becerisi bağımlı değişken ve özgüven aracı değişken olarak oluşturulmuştur.

Sekil 2. Narsisizm, özgüven ve iletişim becerisi arasında kurulan yapısal eşitlik modeli

Şekil 2’ de narsisizmin iletişim becerisi üzerindeki etkide özgüvenin aracı rolü incelenmiş, narsisizm ile özgüven ($\beta = .34, p < .01$), özgüven ile iletişim becerisi ($\beta = .81, p < .01$) arasındaki ilişkiler anlamlı bulunmuştur. Narsisizmin ile iletişim becerisi ($\beta = -.09, p > .05$) arasındaki ilişki anlamsız bulunmuştur. Yapısal model sonucunda verilerin kabul edilebilir uyum gösterdiği ($\chi^2/sd = 4.51$, GFI= 0.91; CFI= 0.91; NFI= 0.90; TLI= 0.90; SRMR= 0.06; RMSEA= 0.08) bulunmuştur (Byrne, 2010; Kline, 2011). Narsisizm, özgüven ve iletişim becerisi arasındaki etki büyüklüklerine ait standardize edilmiş beta, standart hata ve anlamlılık değerleri Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3.

Narsisizmin İle İletişim Becerisi Arasındaki Yol Analizi

Yol	Standardize β	SE	<i>p</i>
Narsisizm → İletişim Becerisi	-0.09	0.28	0.06
Narsisizm → Özgüven	0.34	0.64	0.00*
Özgüven → İletişim Becerisi	0.81	0.02	0.00*

* $p < .01$

Elde edilen modelde narsisizm değişkeni özgüven değişkenini anlamlı olarak etkilediği, özgüven değişkeninin iletişim becerisi değişkeni anlamlı olarak etkilediği görülmüştür. Test edilen birinci modelde narsisizm değişkeni iletişim becerisi değişkeninin anlamlı olarak etkilerken modele özgüven değişkeninin dâhil edilmesi ile bu ilişki anlamsızlaşmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda narsisizmin iletişim becerisi üzerinde doğrudan bir etkisi bulunmamaktadır ancak özgüven üzerinden dolaylı bir etkiye sahiptir. Özgüven değişkeni narsisizm ile iletişim becerisi arasında tam aracı değişken rolüne sahiptir.

TARTIŞMA

Narsisizmin tanımına bakıldığında da en çarpıcı özelliklerinin kendine yönelmiş olan özgüven, empati yoksunluğu ve bencillikle karakterize edilmiştir. Klinik profiline

bakıldığında dışadönük olarak görülen narsistik aslında bu yapının tam aksine içsel bir yapı çizdiği vurgulanmıştır (Karaaziz & Erdem-Atak, 2013). Başkalarını yok sayan tavır ve kendine yönelik olan aşırı sevgi narsistik bireylerin kişiler arası ilişkilerinde sorun yaşadığını göstermektedir (Kealy & Rasmussen, 2012).

Literatürde azalan empati oranı yüksek narsisizm ile ilişkili bulunmuş (Baskin-Sommers vd., 2014; Brown vd., 2010; Burgmer vd., 2019; Delič vd., 2011; Hepper vd., 2014; Reiter, vd., 2010; Yılmaz, 2019) bu sonuç empatinin etkili iletişimde önkoşul olduğu düşünüldüğünde yüksek narsisizme sahip bireylerin iletişim becerilerinin de düşük olacağı yorumu yapılabilir (Bolat vd., 2016). Bu bağlamda olumlu iletişim becerilerine sahip narsistlerde özgüven anahtar rol görevi üstlenmektedir. Yapılan birçok çalışmada yüksek özgüvenin iletişim becerileriyle pozitif ilişkide olduğu ortaya konulmuştur (Bilgin, 2011; Gürler, 2015; Paslı-Erdoğan vd., 2016; Po & Per, 2020; Sharma, 2020; Uyanık-Balat vd., 2019).

Literatürde narsisizm ile ilgili yapılan güncel araştırmalarda daha çok değişen ve dijitalleşen iletişim yollarının sosyal medyaya kaymasından dolayı sosyal medyanın narsisizm üzerinde etkileri, narsisizmi ortaya çıkarma biçimleri araştırıldığı görülür. Rahim vd., (2020) de yaptıkları çalışmada düşük özgüvenli bireylerin facebook bağımlılığına yatkın olduğu ve bununla birlikte yüksek narsisizme sahip olduklarını, sosyal olarak daha yalnız olduklarını ortaya koymuşlardır (Carpenter, 2012; Mckinney vd., 2012; Ryan & Xenos, 2011; Şafak & Kahraman, 2019). Sürekli takdir görme ve onay arayışı gereksinimi için narsistler (Aslan vd., 2016) sosyal medyayı tatmin aracı olarak kullandıkları ortaya koyulmuştur (Alanka & Cezik, 2016).

Gürsu ve Apaydın (2015), bireylerde narsisizm arttıkça özgüvenlerinin de arttığını ortaya koymuştur. Ayrıca Takkin (2020), yaptığı araştırmada özgüveni yüksek olan kişilerin empatik eğilimlerinde de pozitif yönlü ilişki ortaya koymuştur. Bu araştırmada da narsisizm, özgüven ve iletişim becerileri arasındaki ilişki incelenmek istenmiş ve narsisizm ve iletişim becerileri arasında ilişkide özgüvenin aracı rol üstlendiği ortaya konulmuştur. Elde edilen bu sonuçlar literatürle de benzerlik göstermektedir. Bu sebeple empati düzeyinin azlığıyla tanımlanan narsisizmde özgüven aracılığıyla empati düzeyi arttıkça iletişim becerilerinin de artışına zemin hazırlanacağı söylenilebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada narsisizmin iletişim becerisi üzerindeki etkisi ve bu etkide özgüvenin aracı rolü incelenmiştir. Yapısal model sonucuna göre narsisizmin özgüveni etkilediği, özgüvenin de iletişim becerilerini etkilediği ve özgüvenin tam aracı bir rol üstlendiği görülmüştür.

Araştırmada narsisizmin iletişim becerisi üzerindeki etkisinin incelendiği bu çalışmada özgüven aracı değişken olarak modele dâhil edilmiştir. Ancak araştırmanın farklı aracı değişkenler dâhil edilerek tekrar edilmesi narsisizm ile iletişim becerisi ilişkisini daha güçlü bir teorik altyapı ile anlamamıza katkı sağlayacaktır. Araştırmada özgüven değişkeninin iletişim becerisi üzerinde çok yüksek bir etkiye sahip olduğu görülmüştür. Bu açıdan iletişim becerisini geliştirmeye yönelik eğitim programlarının planlanmasında ve uygulanmasında özgüven artırıcı çalışmalara yer verilmesi programa katkı sağlayacaktır.

Katkı Oranı Beyanı: Birinci yazar araştırmanın tasarlanması, giriş, verilerin toplanması, tartışma ve kaynakçaya katkı sağlamıştır. İkinci yazar yöntem, verilerin

analizi, raporlaştırılması, özet ve genel düzenlemeye katkı sağlamıştır. Üçüncü yazar araştırmanın tasarlanması ve verilerin tartışılmasına katkı sağlamış araştırmaya inceleme ve geri bildirim sağlamıştır.

KAYNAKLAR

- Akın, A. (2007). Öz-güven ölçeğinin geliştirilmesi ve psikometrik özellikleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 167-176. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/16642>
- Aksoy, U. (2019). *Farklı klasmanlarda grev yapan futbol hakemlerinin iletişim becerileri ve özgüven düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi (Aydın ili örneği)* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Aydın, Adnan Menderes Üniversitesi. <http://hdl.handle.net/11607/3550>
- Alanka, Ö., & Cezik, A. (2016). Dijital kibir: Sosyal medyadaki narsistik ritüellere ilişkin bir inceleme. *TRT Akademi*, 1(2), 548-569. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/218550>
- Aslan, M., Mert, H. Ş., & Yıldız, M. (5-7 Mayıs 2016). Narsistik kişilik ile affedicilik arasındaki ilişkinin incelenmesi. 2. *Uluslararası Çin'den Adriyetik'e Sosyal Bilimler Kongresi*, (s. 147-153). Hatay. <https://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1489254957.pdf>
- Atay, S. (2009). Narsistik kişilik envanterinin Türkçeye standardizasyonu. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(1), 181-196. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gaziuibfd/issue/28326/301018>
- Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator–mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51(6), 1173-1182. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.51.6.1173>
- Baskin-Sommers, A., Krusemark, A., & Ronningstam, E. (2014). Empathy in narcissistic personality disorder: from clinical and empirical perspective. *HHS Public Access*, 5(3), 323-333. <https://doi.org/10.1037%2Fper0000061>
- Bilgin, O. (2011). *Ergenlerde özgüven düzeyinin bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya, Sakarya Üniversitesi. <https://hdl.handle.net/20.500.12619/74631>
- Bolat, Y., Ülker, M., & Demir, C. G. (2016). Kavramsal açıdan narsisizm ve eğitimde narsistik kişilik. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(46), 482-492. <https://doi.org/10.17719/jisr.20164622616>
- Brown, T. A., Sautter, J. A., Littway, L., Sautter, A. C., & Bearnese, B. (2010). Ethics and personality: Empathy and narcissism as moderators of ethical decision making in business student. *Journal of Education for Business*, 85(4), 203-208. <https://doi.org/10.1080/08832320903449501>
- Burgmer, P., Weiss, A., & Ohmann, K. (2019). I don't feel ya: How narcissism shapes empathy. *Self and Identity*, 1(3), 1-17. <https://doi.org/10.1080/15298868.2019.1645730>

- Çimen, F., Seki, T. & Dilmaç, B. (2021). Narsisizmin iletişim becerilerine etkisi: özgüvenin aracı rolü. 148-163.
- Buss, D. M., & Chiodo, L. M. (1991). Narcissistic acts in everyday life. *Journal of Personality*, 59(2), 179-215. <https://doi/10.1111/j.1467-6494.1991.tb00773.x>
- Byrne, B. M. (2010). *Structural equation modeling with AMOS: basic concepts, applications, and programming (multivariate applications series)*. Taylor & Francis Group, 396, 7384.
- Campbell, W. K., & Buffardi, L. E. (2008). Narcissism and social networking web sites. *Sage*, 34, 1303-1314. <https://doi/10.1177/0146167208320061>
- Carpenter, C. J. (2012). Narcissism on facebook: Self-promotional and anti-social behavior. *Personality and Individual Differences*, 52(4), 482-486. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.11.011>
- Çetinkanat, C. (1998). Öğretmen adayları ve müfettişlerin bakış açısından öğretmen iletişim becerileri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 14(14), 209-221. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kuvey/issue/10382/127039>
- Çetinkaya, Ö., & Alparlan, A. M. (2011). Duygusal zekânın iletişim becerileri üzerine etkisi: Üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(1), 363-377. https://abs.mehmetakif.edu.tr/upload/0421_126_dosya.pdf
- Deliç, L., Novak, P., Kovačić, J., & Avsec, A. (2011). Self-reported emotional and social intelligence and empathy as distinctive predictors of narcissism. *Psychological Topics*, 20(3), 477-488. <http://hrcak.srce.hr/file/117032>
- Deniz, İ. (2003). *İletişim becerileri eğitiminin ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin iletişim becerisi düzeylerine etkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara, Gazi Üniversitesi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=n32EqG-Q3EJb2McvqT2fbA&no=T2-ol2-748I0nJLgqEEI5A>
- Doğru, Z. (2017). Beden eğitimi ve spor eğitimi bölümü öğrencilerinin özgüven ve özyeterlik algıları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 13-23. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/besad/issue/53437/711216>
- Eldoğan, D. (2016). Hangi narsizm? Büyüklenmeci ve kırılğan narsizm karşılaştırılmasına ilişkin bir gözden geçirme. *Türk Psikoloji Yazıları*, 19(37), 1-10. <http://psk.baskent.edu.tr/research/eldogan2016>
- Eralabıyık, B. (2018). *Üniversite öğrencilerinin gençlik liderlik özellikleri ile benlik saygısı ve özgüven algıları arasındaki ilişkilerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Siirt, Siirt Üniversitesi.
- Gebauer, J. E., Verplanken, B., Sedikides, C., & Maio, G. R. (2012). Communal narcissism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 103(5), 854-878. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.03.039>
- Gelfand, M. J., & Triandis, H. C. (1998). Converging measurement of horizontal and vertical individualism and collectivism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(1), 118-128. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.74.1.118>
- Goncalo, J., Flynn, F. J., & Kim, S. H. (2010). Are two narcissists better than one? The link between narcissism, perceived creativity, and creative performance. *Sage*, 36(11), 1484-1495. <https://doi.org/10.1177/0146167210385109>

- Gosling, S. D., John, O. P., Craik, K. H., & Robins, W. R. (1998). Do people know how they behave? Self-reported act frequencies compared with on-line codings by observers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(5), 1337-1349. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.74.5.1337>
- Gün, N., & Saim, K. (2019). *Özsaygı: Öncelikler listesinde kaçınıcı sıradasın? (11.Baskı)*. İstanbul: Kuraldışı Yayınları.
- Gürler, İ. (2015). Correlation between selfconfidence and speaking skill of english language teaching and english language and literature preparatory students. *Current Research in Social Sciences*, 1(2), 14-19. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/49980>
- Gürsu, O., & Apaydın, Ç. (2015). Narsizm ile özgüven arasındaki ilişkide islâmî eğilimin aracılık rolü. *Ekev Akademi Dergisi*, 20(66), 551-562. <https://app.trdizin.gov.tr/makale/TWpZd01qVXpNdz09>
- Hepper, E. G., Hart, C. M., Meek, R., & Cisek, S. Z. (2014). Narcissism and empathy in young offenders and non-offenders. *European Journal of Personality*, 28(2), 201-210. <https://doi.org/10.1002/per.1939>
- Hirschi, A., & Jaensch, V. K. (2015). Narcissism and career success: Occupational self-efficacy and career engagement as mediators. *Personality and Individual Differences*, 77, 205-208. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.01.002>
- Karaaziz, M., & Erdem-Atak, İ. (2013). Narsisizm ve narsisizmle ilgili araştırmalar üzerine bir gözden geçirme. *Nesne*, 1(2), 44-59. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/111789>
- Karabekiroğlu, K. (2017). *Çocuğuma nasıl davranmalıyım? (5. Baskı)*. İstanbul: Say Yayınları.
- Karadoğan Doruk, E. (2012). İlişkilerdeki başarının anahtarı: Özgüven. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 23, 259-267. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/212296>
- Kasatura, İ. (1998). *Kişilik ve özgüven*. Evrim Yayınevi.
- Kealy, D., & Rasmussen, B. (2012). Veiled and vulnerable: The other side of grandiose narcissism. *Clinical Social Work Journal*, 40(3), 356-365. <https://doi.org/10.1007/S10615-011-0370-1>
- Kline, R. B. (2001). *Principles and practices of structural equation modeling (3rd ed.)*. NY: Guilford.
- Korkut-Owen, F., & Demirbaş-Çelik, N. (2018). Yetişkinlerin cinsiyetlerine, yaşlarına ve kişilik özelliklerine göre iletişim becerilerinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 15(4), 2305-2321. <https://doi.org/10.14687/jhs.v15i4.5394>
- Krizan, Z., & Johar, O. (2012). Envy divides the two faces of narcissism. *Journal of Personality*, 80(5), 1415-1451. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2012.00767.x>
- Lamkin, J., & Clifton, A. (2014). An examination of the perceptions of social network characteristics associated with grandiose and vulnerable narcissism. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 5(2), 137-145. <https://doi.org/10.1037/per0000024>

Çimen, F., Seki, T. & Dilmaç, B. (2021). Narsisizmin iletişim becerilerine etkisi: özgüvenin aracı rolü. 148-163.

- Lindenfield, G. (1997). *Kendine güvenen çocuklar yetiştirme*. Hyb Yayıncılık.
- Maden, S., & Durukan, E. (2010). Türkçe öğretmenlerinin iletişim becerileri üzerine bir araştırma. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 59-74. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/802080>
- Mckinney, B. C., Kelly, L., & Duran , R. L. (2012). Narcissism or openness? College students' use of Facebook and Twitter. *Communication Research Reports*, 29(2), 108-118. <https://doi.org/10.1080/08824096.2012.666919>
- Miller, J. D., Few, L. R., Wilson, L., Gentile , B., Widiger , T. A., MacKillop , J., et al. (2013). The five-factor narcissism inventory (FFNI): A test of the convergent, discriminant, and incremental validity of FFNI scores in clinical and community samples. *Psychological Assessment*, 25(3), 748-758. <https://doi.org/10.1037/a0032536>
- Ogrodiczuk, J. S., Piper , W. E., Joyse , A. S., Steinberg , P. I., & Duggal, S. (2009). Interpersonal problems associated with narcissism among psychiatric outpatients. *Journal of Psychiatric Research* , 43(9), 837-842. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2008.12.005>
- Parçal, K. F. (2018). *Ergenlerin sosyal anksiyete düzeyleri ile özgüven alguları arasında ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Haliç Üniversitesi.
- Paslı-Erdoğan , E., Çetinkaya-Ulusoy, E., Kurt, S., & Yasak, K. (2016). Comparison of the self esteem and communication skills at the 1st and senior year nursing students. *International Journal of Caring Sciences*, 9(2), 496-501. http://www.internationaljournalofcaringsciences.org/docs/14_%20Gurdogan_original_9_2.pdf
- Paulhus, D. L., & Harms, P. D. (2004). Measuring cognitive ability with the overclaiming technique. *Intelligence*, 32(3), 297-314. <https://doi.org/10.1016/j.intell.2004.02.001>
- Pincus, A. L., & Lukowitsky, M. R. (2010). Pathological narcissism and narcissistic personality disorder. *Annual Review of Clinical Psychology*, 6(1), 421-446. <https://doi.org/10.1146/annurev.clinpsy.121208.131215>
- Pincus, A. L., Ansell, E. B., Pimentel, C. A., Cain , N. M., Wright , A. G., & Levy , K. N. (2009). Initial construction and validation of the pathological narcissism inventory. *Psychological Assessment*, 21(3), 365-379. <https://doi.org/10.1037/a0016530>
- Po, M., & Per, T. (2020). Self-esteem and communication style of grade 10 students. *J. Myanmar Acad. Arts Sci.*, 18(9), 301-311. [http://www.maas.edu.mm/Research/Admin/pdf/21.%20Dr%20Myint%20Myint%20Po%20\(301-312\).pdf](http://www.maas.edu.mm/Research/Admin/pdf/21.%20Dr%20Myint%20Myint%20Po%20(301-312).pdf)
- Rahim, S., Pervez , S., & Andleeb, S. (2020). Facebook addiction and its relationship with self-esteem and narcissism. *FWU Journal of Social Sciences*, 14(1), 101-110. <https://search.proquest.com/openview/bfe40be8c56d2b46d4ad2e9109100d0f/1?cbl=55194&pq-origsite=gscholar>

- Rasmussen, B., & Kealy, D. (2011). Veiled and vulnerable: The other side of grandiose narcissism. *Clinical Social Work Journal*, 40(3), 356-365. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1007/s10615-011-0370-1>
- Reiter, K., Dziobek, I., Preissler, S., Rüter, A., Vater, A., Fydrick, T., et al. (2010). Lack of empathy in patients with narcissistic personality disorder. *Psychiatry Research*, 187(1), 241-247. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2010.09.013>
- Rhodewalt, F., & Morf, C. C. (2001). Unraveling the paradoxes of narcissism: A dynamic self-regulatory processing model. *Psychological Inquiry*, 12(4), 177-196. https://psycnet.apa.org/doi/10.1207/S15327965PLI1204_1
- Ryan, T., & Xenos, S. (2011). Who uses facebook? An investigation into the relationship between the big five, shyness, narcissism, loneliness, and facebook usage. *Computers in Human Behavior*, 27(5), 1658-1664. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2011.02.004>
- Schaumberg, R. L., & Flynn, F. J. (2017). Self-reliance: A gender perspective on its relationship to commality and leadership evaluations. *Academy of Management Journal*, 60(5), 1859-1881. <https://doi.org/10.5465/amj.2015.0018>
- Sharma, T. (2020). A study on psychological benefits of healthy communication. *International Research Journal of Human Resource and Social Science*, 7(2), 64-70. <https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/62169491>
- Sperber, D., & Wilson, D. (1987). Precis of relevance: Communication and cognition. *Behavioral and Brain Science*, 10, 697-754. <https://doi.org/10.1017/S0140525X00055345>
- Şafak, B., & Kahraman, S. (2019). Sosyal medya kullanımının yalnızlık ve narsistik kişilik özelliği belirtileri ile ilgili ilişkinin incelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 54-69. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/657842>
- Takkin, T. (2020). *Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet tutumlarının özgüven, kişilik özellikleri ve sosyodemografik değişkenler ile ilişkisinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul, Çağ Üniversitesi.
- Twenge, J. M., & Campbell, W. K. (2010). *Asrın vebası: Narsizm illeti (çev. Yüksel Ö.)*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Uyanık-Balat, G., Sezer, T., Bayındır, D., & Yılmaz, E. (2019). Self-esteem, hopelessness and communication skills in preschool teacher candidates. *Cypriot Journal of Educational Science*, 14(2), 278-293. <https://doi.org/10.18844/cjes.v14i2.3714>
- Vangelisti, A. L., Knapp, M. L., & Daly, J. A. (1990). Conversational narcissism. *Communication Monographs*, 57(4), 251-274. <https://doi.org/10.1080/03637759009376202>
- Watson, P. J., Grisham, S. O., Trotter, M. V., & Biderman, M. D. (1984). Narcissism and empathy: Validity evidence for the narcissistic personality inventory. *Journal of Personality Assessment*, 48(3), 301-305. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa4803_12

Çimen, F., Seki, T. & Dilmaç, B. (2021). Narsisizmin iletişim becerilerine etkisi: özgüvenin aracı rolü. 148-163.

Yılmaz, H. (2019). Empati ile narsizim arasındaki ilişkide bencilliğin aracı rolü. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 48, 37-60. <https://doi.org/10.9779/pauefd.526742>

Extended Abstract

Purpose

A person is a social being and so continues his life as part of the society, in which he is located. Even if he stays away from society for any reason, he feels the need to communicate again after a while. It can also sometimes meet this need with imaginary beings, animals, or inanimate objects. In this context, it is a mandatory need for people to share and communicate their feelings, thoughts, needs, ideas, dreams, albeit in different ways. In the literature, it is stated that self-confidence plays a key role for successful communication. Self-confidence is a distinctive feature, especially in societies with individual culture, and is considered an important indicator of an individual's transition to adulthood. Self-confidence, self-confidence and the capacity to meet individual needs are defined. Self-confidence is considered a positive personality trait in the literature. But self-esteem and narcissism can be confused with high self-confidence. Efforts to raise self-esteem indirectly also raise narcissism. Studies have shown that self-esteem and self-confidence are also high in individuals with high narcissistic orientation. Narcissism refers to the grandiose and inflated self-perception. Narcissists constantly want to confirm their perceived greatness, authority and power. In research, he reported that narcissists show their intelligence, their self by exaggerating their career success, their creativity. Communicative features of narcissism have been studied and it has been found that those with narcissistic tendencies tend to control conversation using both active and passive strategies. However, there is no study that reveals the behavioral characteristics of narcissistic people and their impact on their communication skills. But it has been reported in the literature that narcissism and communication skills are concepts associated with self-confidence. Based on this, the research examined the effect of narcissism on communication skills and the role of self-confidence in this effect.

Method

The aim of the study was to examine the effect of narcissism on communication skills and the role of self-confidence in this effect. For this purpose, the correlational survey design was used in the research. 502 people from different regions of Turkey participated in the study. Of the participants, 330 were women and 172 were men. Missing data were first looked for in the study. The SPSS package program was used to calculate frequency, percentage, standard deviation, mean, correlation and Cronbach Alpha values. Direct and indirect effects between variables were realized with the Amos program.

Results

Skew and kurtosis values were found to be in normal ranges. All Cronbach Alpha coefficients were found to be normal. A weak level of positive correlation was found between narcissism and communication skills and between narcissism and self-

confidence, and a strong level of positive correlation was found between self-confidence and communication skills. The role of self-confidence in the impact of narcissism on communication skills has been tested by two separate structural models. First, the direct effect of the independent variable (narcissism) on the dependent variable (communication skills) was studied. The change in the effect of the independent variable (narcissism) on the dependent variable (communication skills) was examined by incorporating the intermediary variable (self-confidence) into the model created later. The effect of narcissism on communication skills was tested by the Equality model. In the model tested, narcissism appears to affect communication skills. Second, the direct effect of narcissism on communication skills and its indirect effect on self-confidence were examined. In the model, narcissism addiction is created as variable, communication skill dependent variable, and self-confidence mediator variable. The relationship between narcissism and the skills to communicate was found to be meaningless. As a result of the structural model, it was found that the data showed acceptable compliance. In the last model, it was observed that the narcissism variable significantly affects the self-confidence variable, and the self-confidence variable significantly affects the communication skill variable. In the first model tested, the narcissism variable significantly affected the communication skills variable, while the inclusion of the self-confidence variable in the model made this relationship meaningless. According to the findings, narcissism has no direct effect on communication skills, but has an indirect effect. Self-confidence has full mediator role.

Discussion

Looking at the definition of narcissism, its most striking features are characterized by self-confidence, lack of empathy and selfishness. A decrease in empathy in the literature has been found to be associated with high narcissism this result can be interpreted that the communication skills of people with high narcissism will also be low, given that empathy is a prerequisite for effective communication. In this context, self-confidence plays a key role in narcissists with positive communication skills. Many studies have shown that high self-confidence is positively associated with communication skills. Gürsu and Apaydın revealed that as narcissism increases in individuals, their self-confidence also increases. In addition, Takkin's research also showed a positive relationship in the empathic tendencies of people with high self-confidence. In this study, the relationship between narcissism, self-confidence and communication skills was examined and it was revealed that self-confidence plays a role in the relationship between narcissism and communication skills. These results are similar to the literature. For this reason, it can be said that in narcissism, defined by a lack of empathy, as the level of empathy increases through self-confidence, the basis for an increase in communication skills will also be prepared.

Conclusion

In the study, it was observed that the data showed normal distribution and that the measurement tools had sufficient reliability by examining the skewness and kurtosis values of the variables and the Cronbach Alpha coefficients. The effect of narcissism on communication skills and the role of self-confidence in this effect have been tested by a two-stage structural model. First, the effect of narcissism on communication skills was studied and a positive effect was observed. But with the inclusion of self-confidence in

Çimen, F., Seki, T. & Dilmaç, B. (2021). Narsisizmin iletişim becerilerine etkisi: özgüvenin aracı rolü. 148-163.

the model, the effect of narcissism on communication skills was found to be meaningless and has no direct effect. In the model, narcissism affects self-confidence, self-confidence also affects communication skills, and self-confidence plays a full mediator role.

Etik Beyan: Araştırma 1964 Helsinki bildirgesine ve etik standartlarına uygun olarak yürütülmüştür. Araştırmaya katılan tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Araştırmada çıkar çatışması bulunmamaktadır. Çalışma Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu tarafından 13/11/2020 tarih ve 2020/88 Karar No ile etik kurul onayı alınarak gerçekleştirilmiştir. Yazarlar bu makalenin araştırması ve yayınlanması için herhangi bir mali destek almamıştır.